

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst a Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 5b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Obisk regenta Horthyja v Varšavi:

Okrepitev zvez med Poljsko in Madžarsko

Uradni obisk madžarskega regenta Horthyja je bil včeraj zaključen — Uradni komunikacije poudarjajo učvrstitev tradicionalnega prijateljstva med obema državama

Varšava, 10. feb. AA. Madžarski regent Horthy, ki se mudi na uradnem obisku v Varšavi, je včeraj obiskal maršala Rydz-Śmigłija, nato pa je sprejel nemškega, italijanskega in avstrijskega poslanika. Opoldne je bil v kraljevem dvorcu kosilo, ki ga je priredil predsednik republike Moscicki. Udeležilo se ga je 100 gostov. Med gosti so bili tudi danski princ Axel, kardinal

Hlond, krakovski podpredsednik Kwiatkowski, zunanji minister Beck, člani vlade, madžarski poslanik in druge odlične osebnosti. Zvečer ob 21.35 se je Horthy odpravil iz Varšave. Do poljske meje ga spremlja član njegovega poljskega spremstva. O obisku so objavili naslednje uradne poročilo: Obisk njegove visokosti kraljevskega regenta Madžarske pri predsedniku poljske

republike je odkrito potrdil prijateljstvo in zaupanje, ki sloni na tisoletnih tradicijah, ki vežejo obe državi in ki sta tako dragocen in konstruktiven element za ustalitev ravnotežja in miru v tem delu Evrope. Med obiskom je madžarski zunanji minister Kánya, ki je spremljal njegovo visokost, s

poljskim zunanjim ministrom na široko pretrsel vse politične probleme, ki se tičejo obeh držav.

Pred odhodom je namestnik Horthy povabil Moscickega in maršala Rydz-Śmigłija na obisk v Budimpešto. Čas obiska še ni določen, menijo pa, da se bo zgodilo najbrž v jeseni.

Obisk angleškega kralja v Parizu bo največja manifestacija zavezništva

Komentarji pariškega in londonskega tiska

Pariz, 10. feb. Kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta bosta doživela v francoski prestolnici topel sprejem. Oba dobro poznata Pariz, kakor se ju tudi Pariz dobro spominja. Kot vojvoda in vojvodinja Yorkska sta sedanja britanska suverena obiskala meseca junija 1931 kolonialno razstavo, leta 1935 sta pa prišla v Pariz na obisk. Okoliščina, da britanska suverena obviadata francosčino in da se mladi princici učita tega jezika, bo še povečala priljubljenost, ki jo uživajo visoki gostje v najširših slojih francoske prebivalstva.

London, 10. feb. Listi pišejo zelo obširno o junjskem potovanju angleške vladarske dvojice v Francijo in naglašajo, da bo ta obisk dokazal, kako tesno prijateljstvo veže Anglijo in Francijo. Desničarski in levčarski listi soglasno izražajo svoje veselje

in popolnoma odobravajo sklep vlade in kraljevskega dvora Konservativni »Evening News« piše, da mora vsako pozdraviti suverenov obisk v Parizu. Zaradi tesnih zvez s Francijo mora roditi ta obisk samo ugodne sadove. Stara navada je, da se sosedje obiskujejo, vendar pa tokrat to ne bo samo obisk protokolarni vladnosti.

Liberalni »Star« piše, da v Franciji dobro vedo, kako sta angleška suverena v kratkem času postala priljubljena v Angliji. Slično navdušenje bo prevzelo republikansko Francijo, ko bo pozdravila angleške suverene. Med Francijo in Anglijo ni vprašanj, ki bi jih morali skrivati z uradnimi svečanimi obiski. Prijateljstvo med obema državama je trdno in bo s kraljevskim obiskom postalo še močnejše.

Priprave za pogreb princa Nikolaja

Ves grški narod žaluje

Atene, 10. feb. AA. Atenska agencija poroča: Točni dan pogreba princa Nikolaja bodo določili po prihodu vojvode in vojvodinje Kentske, Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in grofice Tering. Dvorno žalovanje bo trajalo na Grškem mesec dni. Pokojnikovo truplo bodo izpostavili v katedrali. Občinstvu bo pristopno že drevo. Ves grški narod se pridružuje veliki žalosti svoje kraljevske družine. Grški listi priobčijo dalje članke, v katerih poudarjajo visoke pokojnikove vrline in visoko vojaško kariero, posebno v balkanskih vojnah, ko je bil guverner Soluna in je imel priložnost pokazati izreden diplomatski takt. Dalje poudarjajo listi pokojnikovo delovanje na polju umetnosti in književnosti. Pokojni

princ je bil znan dramski pisec in slikar. Njegove drame so ur izarjali pod psevdonomom v kraljevskem gledališču v Atenah, njegove slike so pa zbujele pozornost na raznih razstavah.

Atene, 10. febr. AA. Atenska agencija poroča: Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, Nj. kr. Vis. vojvoda in vojvodinja Kentska in grofica Teering so s snoci dopotovali v Atene. Na postaji so jih pozdravili Nj. Vel. kralj Jurij, predsednik vlade Metaxas z vsemi člani vlade, poslanika Velike Britanije in Jugoslavije in zastopniki vojnih in civilnih oblasti. Takoj po prihodu so odšli, da se poklonijo posmrtnim ostanikom princa Nikolaja. Pogreb bo v soboto popoldne.

Butenko odveden v Moskvo?

Domneve rumunske policije

Bukarešta, 10. feb. Izginotje sovjetskega opravnika poslov Butenka je še zmerom zavito v tajnost. Policija je dosedaj ugotovila samo to, da Butenko še ni prekorčnil rumunske meje, vsaj pod svojim imenom ne. In zato sedaj samo še išče, ali je te dni kak sovjetski diplomat mogoče pod tujim imenom prekorčnil rumunsko mejo. Policija dopušta domnevo, da so sovjetskega diplomata ali s silo odvedli, ali ga pa kje skrili. Moskovski agenti so to že večkrat storili v raznih državah. Zanimivo je, da je pred nekaj tedni priplul v pristanišče Konstanca nenadoma sovjetski parnik »Katamaj«, ne da bi poprej o tem obvestili pristaniško poveljstvo. Ta parnik pa že več mesecev ni prihajal v Konstanca. Parnik je počasi nalagal premož pri neki tvrčki, ki je v trgovskih zvezah s Sovjetsko Rusijo. To je

bilo v soboto, torej istega dne, ko je izginil Butenko. Parnik je odplul v neznan smer. Zato je možno, da so moskovski agenti prišli s tem parnikom in odvedli Butenka v Konstanca. Ni pa tudi izključeno, da so Butenka ali pa njegovo truplo vkrcali v kakem drugem manjšem rumunskem pristanišču. Verjetno je, da je Butenko padel kot trocist, ker ni bil zadovoljen s Stalinovo politiko.

Ruski protest

Moskva, 10. febr. br. Moskvska vlada je naročila svojemu zastopniku v Bukarešti, naj vložil energičen protest pri rumunski vladi, ker rumunski notranji minister ni izdal nikakih ukrepov za zaščito sovjetskega odpravnikovega poslova, ki je vodil sovjetske poslanstvo v Bukarešti ter niti dosedaj ni razjasnila njegove ugrabitve.

Republikanci zaustavili Francovo ofenzivo pri Teruelu

Vladne čete so zopet prevzele iniciativo

Barcelona, 10. feb. AA. Republikanskim oddelkom, ki operirajo severno od Teruela, se je posrečilo ustaviti prodiranje sovražnika blizu Montalgana, drugi oddelki so pa izvršili uspešne protinapade zahodno od Teruela. Ti oddelki so včeraj zavzeli vrh 1325 vzhodno od Valdehuenta v gorskem masivu, ki je naravni branik utrjenega Albaracina. Najnovejši dogodki na tej fronti jasno kažejo, da bi nacionalistične čete želele razširiti svojo fronto, vendar se lahko ugotovi, da niso dosegle svojega cilja. Njihov namen je bil pretrgati cesto Camireal-Montalbar in cesto, ki drži v Aragon, južno od reke Alfambre. Nacionalisti so s svojim gibanjem proti Teruelu prisilili republikance k umiku. Po dvodnevni boji se je republikancem posrečilo ponovno prevzeti iniciativo po zaslugi ojašanih, ki so jih dobili, in preiti v akcijo. Republikanci

so se utrdili na svojih postojankah za reko Alfambro. Računajo, da so nacionalisti razpolagali pri tej svoji poslednji ofenzivi proti Alfambri z 80.000 možmi. Sovražne izgube so bile ta dva dneva zelo velike.

Barcelona, 10. feb. AA. Splošna delavska zveza je predložila nacionalni delavski zvezi načrt za skupno delo, da bi se tako zagotovila vsa pomoč republikanski vladi. Načrt zahteva centralizacijo in militarizacijo vseh prevoznih sredstev, nacionalizacijo industrije, železnic in centralizacijo vseh bank.

London, 10. feb. AA. Verjetno je, da bo prišlo kmalu do sporazuma in vprašanju prostovoljcev. Težave so samo še glede višine odstotka, ki naj se določi za obe vojskujoci se stranki.

Burgos, 10. feb. AA. Nacionalistična vlada je imenovala še štiri nove podtajnike.

Težavno reševanje Papaninove skupine

Moskva, 10. feb. AA. Ledolomilec »Tajmir«, ki napreduje s hitrostjo 8 do 9 milj na uro, se približuje ledeni plošči, na kateri so ruski polarni raziskovalci in je verjetno, da jo bo že nočjo dosegel. Letalci, ki so na ladji, so že začeli pripravljati svoja letala za polet. Včeraj je začela divjati v polarnih pokrajinah silovita magnetna nevihta, ki bo verjetno trajala še dva do tri dni. Predvidevajo tudi možnost, da bodo v tem času mogoče tudi prekinjene brežične zveze s polarnimi pokrajinami. Oslo, 10. feb. Včeraj ob 16. uri so sovjet-

ski znanstveniki Papaninove skupine s posredovanjem na otoku Jan Maye sporočili, da so sedaj na 72. stopnji severne širine in 19.38 stopnji zapadne dolžine. V terek se je šotor nekoliko poškodoval med viharjem, pozneje pa so ga popravili. Vreme se boljše in piha lahen sever. Znanstveniki že jasno vidijo obalo Grenlandije.

Policijski alarm na Dunaju

Dunaj, 10. februarja. Ponoči so posilili močne policijske oddelke v nekatere dunajske četrti. Jutranji listi objavljajo, da so redarji odšli v te dele mesta zaradi tega, ker se je zvedelo, da neke mladišne organizacije pripravljajo demonstracije. Več oseb je bilo aretiranih.

Politični obzornik

Kaj je največja napaka v politiki?

V »Delavski pravici«, ki je glasilo kršanskega delovnega ljudstva, čitamo, da se je pokojni vseučiliški profesor dr. Žolger v enem izmed svojih predavanj dotaknil tudi politike in se o napakah v politiki izrazil tako-le: »Največja napaka v politiki je nedoslednost. Angležem očitajo, da so često nelogični in nedosledni. Kolikor je to res, bodo Angleži zelo veliko škodo trpeli. To se bo pokazalo v prihodnjih desetletjih. Toda kaj je za Angleže velika škoda, ko pa imajo skoro tretjino sveta v svoji oblasti? Vse hušji je politični problem nedoslednosti za male narode. Majhen narod, ki nima premožne politike, ki taktizira brez ozira na temeljna politična načela, tvega svojo življenjsko obstojnost. Največja napaka v politiki je nedoslednost, nekonsekventnost, mahedravost, kolebanje. Ponosen, moralen, politično zrel narod nikoli ne sme dopustiti, da bi mu kdorkoli s kakršnikoli izgovorom vodil oportunistično politiko, politiko pobiranja drobtin, kakor se temu pravi v preprostem dnevnem življenju, pri tem pa pozabil temeljna politična načela kakega naroda.«

O naši mladini —

upu naroda

Glasilo naše nacionalne mladine »Naša misel« je objavilo zelo črnogled članek o naši akademski mladini. Sodba, ki jo izreka o tej mladini, je naravnost porazna. Takole piše: »Vsa pozornost današnje akademske mladine je osredotočena na denarno vprašanje. Še denar in zopet denar, o denarju, radi denarja se danes dogajajo stvari, ki niso vredne brezumne življenja, kaj še človeka in celo kulturnega človeka. Današnja akademska mladina ne vidi drugega vprašanja, kot denarno. Vsakdo, ki je le malo bogatejši, postane predmet njih obkrovanja in zabavljanja. Vsak lepo obleden človek, vsak lastnik hiše ali avta je v njih očeh že korupcionist, pijavka naroda in škodljivec človeštva... In če človek gleda to početje, se mu nehoti vsiljuje zaključek, da so vsi javni delavci, vse eksponirane osebe, ki pa so že pripadniki starejše generacije, korupcionisti, goljufi in ničvredni ljudje, dočim je mladina izkristalizirana poštenost in pravčnost. Tak zaključek bi dobili, če bi samo nemo poslušali in slepo verovali tem »poštenim kričalcem«. Toda treba je malo globlje pogledati, kako živi in dela ta naša mladina, nosilka poštenosti, socialnosti in pravčnosti. Kmalu se bomo uverili, da veljajo vsa ta merila samo za druge in to, kar je drugim očito v greh, to je njim junaštvo in zabava. Pribiti moramo, da je danes akademski mladini poštenost kaj slab pojem in s krivdo se vprašujemo, kam bo vse to privedlo... Bele vrane so oni, ki niso za denar na razpolago z vsvo svojo osebo, častjo in mišljenjem. S skrbjo se lahko vprašujemo, kakšna bo naša bodočnost, ko bi res ta generacija prešla v svoje roke vodstvo naroda.« — Gotovo niso razmere v akademskih vrstah rožnate, tako obupne pa menda vendarle niso, kakor jih slika pisec.

Dolgoušnik brca mrtvega leva

V zagrebški klerikalni »Nedeljki« je znan franškofurtaški fra Kerubin Segvić napisal članek, v katerem skuša z vsemi softističnimi in ligurizantskimi sredstvi dokazati, da je bil utemeljitelj hrvatske stranke prava dr. Ante Starčević k ljub temu, da v svojih spisih strupeno napada duhovnike in jih dosledno pušje s popi, najpravovernjši klerikalec. V istem članku pa se je obregnil tudi ob vladiko Strossmayerja. Pravi, da je bil Strossmayer »izumitelj nove protihrvatske biljke — slovanstva in da ga je zato Starčević upravičeno sovražil.« ter surovo napada vse one, »ki so skušali Strossmayerja identificirati s katoličanstvom in to na ljubo dunajske vlade in celo po njegovem nekatoliškem nastopu na vatikanskem koncilu.« Na te nesramnosti brata Segvića odgovarja revija »Krug« tako-le: Segvić torej tako sovražil Strossmayerja, da mu celo odreka katoličanstvo, a njegov najslajnejši nastop na vatikanskem koncilu, ki mu je poleg svetovne slave prinesel tudi sovražstvo Dunaja in Vatikanu, skuša oklevetati s tem, kakor da bi bil v službi Dunaja... In Segvić se drzne to napisati v času, ko čitamo v cetinjskih »Zapiskih« objavljeno pismo nadškofa Milinovića, naslovljeno na Jovana Sundečića, v katerem Milinović sporoča, da je Avstrija že sklenila Strossmayerja odstraniti na ta način, da bi ga vtačnila v umobolnico in da so se trudili pridobiti za to samega Milinovića in da so od tega odnehal, ker se je Milinović postavil odločno v obrambo Strossmayerja in ker nato tudi Vatikan ni dal svojega pristanka... V koliki meri pa je bil brat Segvić v milosti Dunaja, to ve vsa Dalmacija, dasi se zdi, da je danes vse to pozabljeno...

Curih, 10. feb. Beograd 10, Pariz 14.145, London 21.61, Newyork 431.125, Bruselj 73.13, Milan 22.725, Amsterdam 241, Berlina 174.10, Dunaj 80.40, Praga 15.155, Varšava 82, Bukarešta 3.26.

Tajna pogodba med Anglijo in Ameriko?

Skupen nastop proti Japonski

London, 10. febr. br. Znani angleški učenjak in strokovnjak za vprašanja Daljnega vzhoda prof. Murray je imel smoti v klubu nacionalne liberalne stranke predavanje o japonsko-kitajski vojni in položaja na Daljnem vzhodu. V svojem govoru je naglasil, da vsa Anglija kipi gneva nad brezobzirnostjo in brutalnostjo Japoncev. Vlada pa bi morala javnosti natočiti čistega vina in pojasniti javnosti, kakšno je prav za prav njeno pravo stališče. Senzacija pa je zbudila njegova izjava, da obstoja med Anglijo in Ameriko tajna pogodba, po kateri se je Anglija obvezala podpirati vsak postopek Amerike na Daljnem vzhodu, da se napravi ko-

nec japonskemu izzivanju.

New York, 10. febr. Sovjetski veleposlanik Trojanovski je včeraj govoril v Chapel Heu pred študentskim društvom vseučilišča v Severni Karolini. Poudaril je, da se lahko rešimo iz sedanje napetosti samo na ta način, da bi se sporazulele Velika Britanija, USA in Sovjetska Rusija, ki bi se odločile za podporo Kitajski in jo tako rešile pred Japonsko. Trojanovski je nato obrazložil razmere sovjetske notranje politike. Ameriški politični krogi menijo, da je ta govor odkrita propaganda za komunizem, dati so se v raznih krogih začeli boriti proti sovjetski propagandi v USA.

Angleška spomenica Italiji

Anglija želi razčiščenje vseh perečih problemov in sporov z Italijo

London, 10. febr. br. Ob priliki včerajšnje sestanka italijanskega poslanika Grandija z zunanjim ministrom Edenom, je angleški zunanji minister izročil italijanskemu poslaniku obsežno spomenico, ki nasa aerjv, emiat xrgovv ctmulhw ybfskp se nanaša na vsa pereča mednarodna vprašanja, zlasti pa na vprašanja, ki so sporna med Italijo in Anglijo. Ta spomenica bo tvorila osnovo za nadaljevanje pogajanj, ki se bodo pričela v najkrajšem času.

Pariški tisk o izgledih pogajanj

Pariz, 10. febr. o. Tudi v pariških političnih krogih so se pričeli širiti iz zanesljivih virov vesti o pripravljajočem se zbliznanju med Italijo in Veliko Britanijo. Angleški poslanik v Parizu Phipps je bil davi pri Delbosu in ga je podrobno informiral o dosežnem razvoju italijansko-angleških pogajanj, kakor tudi o vsebini razgovorov, ki sta jih imela zadnje dni angleški zunanji minister Eden in italijanski poslanik v Londonu Dino Grandi.

»Figaro« zatrjuje, da so zlasti italijansko-angleški razgovori o španskem problemu že znatno napredovali in bodo morda tudi uzodno zaključeni. Anglija hoče razširiti vprašanje tujih protivoljcev v Španiji in problem mednarodne kontrole v španskih vodah že do konca tega tedna. Če bo Italija v celoti pristala na angleške načrte o umiku tujih protivoljcev iz Španije, je pričakovati, da bodo države, ki so zastopane v odboljeno mirovati in da ne more do kraja izvele vse vojaške pravice.

Poslužbeni »Petit Parisien« meni, da je Francovo vojno brodoge zaradi mednarodne kontrole na Sredozemskem morju pristali-mirovati in da ne more do raja izvesti blokade katalonske obale. V Rimu pričakujejo kot protokonejsjo za umik 40.000 italijanskih protivoljcev iz Španije prizna-

Ribbentrop se sestane z Edenom

London, 10. febr. br. V dobro poučenih krogih se doznava, da bo nemški zunanji minister 28. februarja prisel v London in se ob tej priliki sestal z zunanjim ministrom Edenom, kateremu bo obrazložil ozadje in pomen nedavnih sprememb v Nemčiji. Ob enem bo navezal razgovor na vse pereče probleme v želji, da bi se nadaljevali razgovori, za katere je svoječamalo dala pobudo angleška vlada.

Nemška zagotovila v Parizu

Pariz, 10. februarja. b. Snoti je obiskal zunanjskega ministra Delbosa nemški poslanik v Parizu grof Welzeck, ki je po naročilu nemške vlade sporočil Delbosu, da poslednje spremembe v Nemčiji ne bodo imele nikakih zlih posledic za francosko-nemške odnose. Nasprotno, nemška vlada se bo trudila, da bi se ti odnosi celo izboljšali. V tem smislu po pojmasil inozemstvu svoje namere tudi sam kancelar Hitler v svojem napovedanem govoru na sestanku rajstaga dne 20. t. m. Hitler svoj govor že pripravlja v stiku z vsemi svojimi zunanjepolitičnimi svetovavci. Nemški kancelar bo v svojem govoru podčrtal nemško vojlo za pomirjenje z vsemi in nakazal pota za sporazum z Nemčijo.

Lep dar: Zgodbe brez groze

Čitajte, širite, naročajte »Slovenski Narod!«

NE POZABITE! — SE DANES si morate ogledati divno francosko komedijo!
 v gl. vlogi **LUCIEN BARROUX** **PAGLAVČEK** (LE MOUCHE)
 — najboljši francoski komik. —
 danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri
KINO UNION, tel. 22-21

Odplačevanje kmečkih dolgov

Slovenski dolžniki so plačali na račun prve anuitete 28 milijonov dinarjev

Ljubljana, 10. februarja. Če bi človek prisojal naše gospodarske razmere samo po tem, kako kmetje poravnajo svoje dolge, bi sklepal, da je Slovenija najbogatejša pokrajina v državi. Slovenski kmetje namreč odplačujejo svoje dolge najhitreje čeprav vemo, da je kmet v Sloveniji najbolj trpel med krizo.

Iz novega pregleda o kmečkih dolžnikih, sestavljenega po Privilegirani agrarni banki, je razvidno, da je banka prevzela od 4.098 denarnih zavodov 651.845 dolžnikov, ki dolgujejo približno 2747 milijonov din. Največ dolžnikov je odpadlo na kreditne zadruge in sicer 3.258, a največ so bili dolžni bankam, in sicer 1742 milijonov din.

Na področju ljubljanske podružnice PAB je izročilo banki 509 zavodov 47.893 dolžnikov, ki so tedaj dolgovali 479,6 milijona din torej skoraj pol milijarde. Na področju centrale v Beogradu je izročilo 2192 denarnih zavodov 318.257 dolžnikov banki. Dolgovali so 1393 milijonov din. Sprevidimo, da odpade na enega kmečkega dolžnika v Sloveniji povprečno 10.020 din dolga, med tem ko dolgujejo dolžniki na področju centrale v Beogradu povprečno le po 4.378 din. Na področju zagrebske podružnice PAB je bilo izročenih banki od 883 denarnih zavodov 133.714 dolžnikov s 534,1 milijona din dolgov. Sprevidimo, da odpade tudi na posamezno dolžnika na Hrvaškem mnogo manj dolga, kakor na naše. Na področju sarajevske podružnice je izročilo banki 514 denarnih

zavodov 152.011 dolžnikov s 840,1 milijona din dolga. Na posameznega dolžnika odpade 2.250 din dolga. Že iz teh števk bi človek sklepal, da dolžniki pri nas odplačujejo najtežje dolge, ker so najbolj zadolženi, vendar so plačali na račun prve anuitete najmanj dolžniki na področju sarajevske podružnice, kjer odpade na posameznega dolžnika najmanj dolga — naši dolžniki so pa odplačali največ.

Največ dolgov odpade v Sloveniji na kreditne zadruge, in sicer na 455 zadrug 375,7 milijona din dolga s 39.851 dolžniki. Pri 25 bankah je bilo 1333 dolžnikov zadolženih za 15 milijonov din, pri 29 hrvaških pa 6679 dolžnikov za 88.900.000 din. V drugih pokrajinah, kjer zadrugništvo ni tako razvito, odpade največ dolgov na banke.

Privilegirana agrarna banka je računala, da ji bodo dolžniki plačali na račun prve anuitete 229.800.000 din (v Beogradu 114,8, v Ljubljani 44,9, v Zagrebu 43,8 in v Sarajevu 26,2 milijona din). Toda dolžniki so plačali le nekaj nad polovico te vsote, 58%.

Slovenski dolžniki so plačali na račun prve anuitete 62%, ali 28 milijonov din. Precej so plačali tudi dolžniki na področju centrale v Beogradu in sicer 61% (70,6 milijona din), toda izredno slabo so se izkazali dolžniki na področju sarajevske podružnice, saj so plačali le 7,5 milijona din, to se pravi samo 29%. Hrvatji so plačali na račun prve anuitete 58% ali 25,5 milijona din dolga.

zajubljen v učiteljico Francko iz Kropce, je bila ljubezenska in je rivalinji pisala grozljiva pisma. Tebli je tudi priznal, da je ponaredil pismo kardinala Manettija iz Rima, s katerim se mu je posrečilo Franco iz Kropce prepričati, da bo njegov zakon kmalu ločen in da bosta lahko kmalu moč in čast.

Številne priče, ki so bile smisljene popoldne, so vse obremenjevale Teblu in Blatnikovo, le Blazijeva je je reševala s svojimi spreminjenimi izjavami, zato ji je pa državni tožilec zagrožil s kazenskim pregonom zaradi krivega pričevanja. 15 priče je moral na Teblu zahtevati v dveh skupinah priče na svoje izjave. Trgovec Avgustin je prošil sodnike, naj Teblu strogo sodijo, ker takim ljudem naše ljudstvo še vedno naseda. Zanimivo je bilo izvedenično mnenje ravnatelja Jerasa o tržnih cenah sladkorja. Tebli je prodajal sladkor zelo poceni in čudno, da so nekateri na-

sedli njegovim obljubam. Obetal so si mašne kupčije.

Napisali bi lahko cel roman o pustolovskih zelo rafiniranih trikih, s katerimi se je Tebli uveljavil pri naših trgovcih in pri ljubici v Kropci. Znal je igrati velikega spoda, znal je tudi uživati priseljarjeni denar. Ponarejal je uradna potrdila in pisma tovarne iz Belja in iz Osijek, nabavil si je kar dve ročni tiskarni in štampiljke s državnim grbom. Številne nove dokazne predloge državnemu tožilcu in branilcu je senat zavrnil. Državni tožilec je dodal še ustno obtožnico o treh zločinljivih prevare in ponarejanja javnih listin, ki so prišli na dan v teku preiskave. V svojem govoru je dr. Fellacher prikazal vse sleparije obeh obtožencev in dokazal, da sta izredno pretkana sleparja, ki ju je treba ostro kaznovati. Branilec je seveda dokazoval, da Tebli ni tak zločinec, kakor trdi obtožba, in je predlagal zanj mlo kazni, za Blatnikovo pa oprostitve.

Velika tihotapska afera v Mariboru

V starinski sliki Matere božje 35.000 dinarjev gotovine, v seniku zaloga vtihotapljenega blaga

Maribor, 10. februarja. Ze pred dnevi je prišla carinska policija v Mariboru na sled senzacionalni tihotapski aferi v Bresternici pri Mariboru. Včeraj so carinski organi zaključili preiskavo in aretirali vso družino. V hišo posestnice Rozalije Rižnar v Bresternici šteje 37 so nepričakovano prišli carinski organi z orožniki Rižnarjeva ima 80 orolov posestva in moderno enonadstropno hišo, je pa znana tihotapka. Njen mož pravkar odsedeva enoletno robijo v mariborski kaznilnici zaradi tihotapstva.

Ker so bili carinski organi prepričani o uspehu, so s seboj vzeli posebno žensko telesno preiskovalko, ki je pri Rižnarjevi ob priliki telesne preiskave našla poseben omet. V niem so bili kresilni kamenčki, vžigalniki in račun mnogih avstrijskih trvdri, pri katerih je Rižnarjeva kupovala tihotapsko blago.

Posebno pozornost carinske policije so vzbudile v Rižnarjevi hiši slike cesarja Franca Jožefa in Elizabete ter Matere božje, ki je bila sredi med prvima dvema slikama. Ko so carinski organi pregledali sliko Matere božje,

so odkrili v njej spretno vdano blagajno. Zelo so bili presenečeni, ko so v tej tajni blagajni našli nič manj kakor 35.400 din gotovine, ki vsekakor izvirajo iz tihotapskih kupčij.

Zadovoljni s takim uspehom, so cariniki nadaljevali preiskavo in ves dan raziskovali hišo ter najmodernejše urejena gospodarska poslopja. Seno v dveh senikih so popolnoma premetali in našli na raznih mestih neverjetno velike zaloge tihotapske robe, med drugim kar 59 kilogramov saharina.

Ko je Rižnarjeva spričo dejstev videla, da je izgubljena, je s svojim 24-letnim sinom Antonom in 22-letno hčerko Faniko dejansko napadla carinske organe. Anton je celo uporabil orožje. Končno je Anton ves obupan planil v hišo ter hotel v samomorilnem namenu skočiti skozi okno prvega nadstropja, kar pa so mu preprečili. Toda energični carinski organi so proti večeru vso družino uklenili in odpeljali v zapore v Maribor.

Preiskava v tej senzacionalni tihotapski aferi, ki je največja v zadnjih letih, še ni zaključena in bodo sledile nove aretacije.

SPORT

Lepa drsalna prireditev

Ljubljana, 10. februarja. Ljubiteljem elegantnega drsalnega sporta in vsem onim, ki se zanimajo za napredek in razvoj naših drsalcev in drsalke, je SK Ilirija priredila snovi na svojem drsalnišču pod Cekinovim gradom prijeten in za baven večer. Prišlo je okrog 300 gledalcev, ki so zadovoljno odhajali, saj je bila to ena najlepših in najboljših produkcij v umetnem drsanju, kar smo jih kdaj videli pri nas, če izvzamemo borbo za državno prvenstvo včeraj teden. Letošnja razmera se dovolj ugodna zima je omogočila izdaten in sistematski trening, kar se je poznalo vsem drsalcem in drsalcam, posebej še Bibru in Palmetovi, ki sta poleg tega absolvirala enomesečni trening na Dunaju pod specialnim vodstvom. Vsi drsalci in drsalke so pri izvajanju svojega prostega programa pokazali lepo sportno znanje in veliko izurjenost.

Najprej so nastopili štirje naši najboljši drsalci, ki imajo toliko tehničnega znanja, a tudi tako bogat program, da lahko nastopijo na vsaki mednarodni prireditvi. V isto vrsto spada danes še mlada, mnogo obetajoča in naglo se razvijajoča Palmetova, ki je izpolnila glavni del programa. Nastopila je v prostem drsanju sama, nato pa v paru s Bibrom. Mladi drsalci se pozna, da je letos izredno napredovala, ima ugle in siguren nastop. Zivahen tempo in dober ritem, a tudi like zna simetrično razdeljevati po prostoru, da učinkuje njeno drsanje efektivno in elegantno. Biber ji je dostojen partner in če bosta tudi v bodoče pridno vežbala, lahko računamo na ugoden plasma na mednarodnih prireditvah.

Dr Švab in Thuma sta trenutno brez konkurence pri nas. Oba sta elegantna drsalca z bogatim repertoarjem v prostem drsanju. Z lahkoto, prožno in efektivno izvajata najtežje točke, piruete, Axelpaulsen, polmesec in drugo, svoje like lepo povečata in elegantno prehajata iz enega v drugega. Tudi drugi so napravili prav dober vtis. Res škoda, da ni v državi še več klubov, ki bi gojili to lepo panogo sporta, da bi bila konkurenca močnejša in zanimivejša.

Za zaključek je bilo še predpustno rajanje maskar na ledu in so bili nekateri nastopi prav posrečeni. SK Iliriji gre za nje-no delo za razvoj našega drsalnega sporta vse priznanje.

Sportne vesti

Znani zagrebški novinar in glavni sportni urednik »Novosti« H. Macanović je že odpotoval na prireditve FIS v Lahti na Finsko. G. Macanović potuje kot novinar in je obenem delegat JZSS. Drugi naš delegat je Joso Gorec, ki bo zastopal US Planico, bo odpotoval v nedeljo, a edini naš telovalec Franc Smolej najbrž v ponedeljek.

Nedeljake skakalne telme v Celovcu, ki so jih izrabili avstrijski hitlerjevci za politične demonstracije, so že dobile svoj odmev. V nedeljo bi se namreč moralo v Murau-u vrstiti prvenstvo Avstrije v smučanju in slalomu za moške in ženske, a glede na sadnje dogodke je vrhovni vodja avstrijskega sporta grof Starhemberg prireditve prepovedal.

Puncer in Pallada sta pretekli teden gostovala v Heisenkiru na Finskem, kjer sta se udeležila mednarodnega teniškega turnirja. Dosegla sta krassen uspeh, saj sta porazila vse nasprotnike med njimi tudi znamenita Angleža Harea in Hughesa, ki sta člana angleške ekipe za Davison po-

kal in sta sama prišla v finale. V finalu je Puncer zmagal nad Pallado s 7 : 5, 1 : 6, 1 : 6, 6 : 4 in 6 : 2. Odlična Jugoslovanska sta pa zmagala tudi v doblu nad angleško dvojico Hughes—Harea s 6 : 4, 8 : 6 in 8 : 6.

Nedavno je bilo zaključeno svetovno prvenstvo v namiznem tenisu v Londonu. Naša država se je tam prav dobro odrezala, a najboljši uspeh med posamezniki je dosegel Ljubljancan Marinko, član Hermesha, ki je po zmagi nad bivšim svetovnim prvakom Avstrijcem Liebstrom v splošni kvalifikaciji zasedel osmo mesto. Po londonskem turnirju so odšli naši tekmovalci v Nemčijo, kjer so sicer v Acheni zmagali v Krefeldu pa izgubili in izpadli že v prvem kotu. V Ltegu so zmagali nad reprezentanco Belgije s 4 : 1. Turnejo nadaljujejo po Nemčiji, Češkoslovaški in Avstriji.

Iz Celja

— Ukinitve toka. Zaradi nujnega popravila na omrežju bodo Kranjske deželne elektrarne v nedeljo 13. t. m. ukinitve dobavo toka v Celju in okolici od 8. do 13.

— Trži nesreče. V Gerkmanovi tovarni v Laškem je v terek stroji zgrabil 19-letnega delavca Mirka Boroviča za desno roko in mu odtrgal polovico prstana. Ko se je pejal 39-letni kočar Josip Dvoršak s Prevorja v terek z vlakom iz St. Jurija ob juž. žel. in sežel z desno roko med vrata v vagonu, je neki potnik slučajno zaprl vrata. Pri tem so vrata stisnila Dvoršaka za desno roko in mu znečala kazalec. Ko je 37-letni hlapec Peter Jakuš iz Zaleca vozil istega dne stelo, je padel pod voz. Kolo je šlo čez Jekuša in mu prizadelo hude poškodbe. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

— V pleča ga je zahodel. V terek je neki Ferdinand Romih na Batni gori pri Šmarju nanadel 17-letnega posestnikovega sina Ivana Kodrina iz Dobrinj pri Zusumu in ga zabodel z nožem v leva pleča. Kodrina so prepeljali v celjsko bolnico.

»Noč v Kairu«

Maribor, 9. februarja. Snovi je bila v tukajšnjem Narodnem gledališču premiera operete »Noč v Kairu«, delo znanega nemškega operetnega komponista Jeana Gilberta. Libreto je zgrajen po običajni operetni formuli z obveznimi parskimi in happy-ndom. Gilbertova glasba ni na taki višini, kakor smo to pričakovali; po privlačnosti in melodioznosti, kar od operetne glasbe zahtevamo, daleč zaostaja za Lehárjem, Kalmanom ali Abrahamom. V njej je pogosto močan element orientalske glasbe, vendar ne tako podan, da bi človeka ogrel. Dirigent g. Lojze Herzog, ki je delo vestno nastudiral, je iz dela izbil, kar se je le dalo. Samo včasih bi si želeli orkester malo tišiti, ker solisti njegove moči niso mogli nadkriti. Režiser in koreograf g. Anton Harastović je pripravil okusno inscenacijo, ki je že po sami svoji eksotičnosti morala ugajati. Balet je bil za spoznanje boljše kakor običajno.

Plesalko Jano Fančič je gđ. Jelka Igljeva igralsko in pevsko dobro izoblikovala. Vloga mondane dame ji je prav dobro pristajala. Tudi njen partner Aristide de Ravallier, g. Belizar Sarcin, je svojo vlogo dobro podal. Kneza Damašinovala je posrečeno karakteriziral g. Danilo Gorinšek; gđ. Elza Barbičeva je vlogo male princeze Nastje prav srečno izpeljala. G. Harastović je v vlogi Franja podal lik, ki se v ničemer ne razlikuje od večine dragih njegovih likov. On je komik samo taktat, kadar igra komične vloge. Preenoličen je njegov humor. In dvojnja? Če je še R. Rehar oskrbel jezikovno dober prevod, (kar je pri naših

operetah redkost), potem je treba osnovna pravila slovenskega jezika upoštevati (tudi v opereti).

Polietjskega komisarja je podal g. P. Kovič, legacijskega uradnika g. Verdonik, Španjolsko zelo dobro gđ. Rasbergerjeva, so-barico ga. Savinova, ravnateljica g. Rasberger, slugo g. Košič. Ostale manjše vloge so zasedli ga. Gorinškova, gg. Crnbori, Nakret, Košuta, Blaž in Standerker. Svoje vloge so vsi dobro rešili.

Opereta ni ogrela publike. Izostal je oni prirerčni kontakt med avditorijem in odrom, ki je tako značilen za mariborsko operetno publiko. Izgleda, da obištnovo samo hitro občuti, kaj je dobro in kaj ni. Škoda mnoge dela in velikih izdatkov, ki si jih je gledališče naprtilo. abc

Beležnica

KOLE DAR

Danes: Cetrtek, 10. februarja katoličani: Školastika

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Union: Paglavček

Kino Sloga: Transatlantik

Ljudska univerza: občni zbor ob 18. na državni dvorazredni trgovski šoli

Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov: predavanje dr. Jože Rusa o deželnih cestah v Ljubljani nekdanj in danes ob 20. v mali Filharmonični dvorani

Splošno žensko društvo: predavanje dr. Slave Lunaček »O socialni in zdravstveni zaščiti šolske mladine« ob 20 na šentjakobski šoli.

Društvo »Tabor«: predavanje g. Karla Kocjančiča »O slovenskih višavah in dobravah« ob 20.30 v kemijski predavalnici na realki.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9. Ramor, Miklošičeva cesta 20. Murnmayor, Sv. Petra cesta 78.

Izpod sita

Izraz blamaža ni naš domači pridelek. Francozi rabijo izraz blame za obrekovanje ali zmerjanje, lahko pa pomeni tudi smešnje. Izraz blamaža pa ni francoski in bi nas vobče ne zanimal, če bi ne imel tako globokega, lepega pomena. Blamira se lahko človek na najrazličnejše načine, vedno in povsod, nikoli in nikjer ni zavarovan pred to nesrečo. Vse blamaže imajo nekaj skupnega, namreč to, da postane blamiranemu človeku tudi v najhujši zimi vroče, da zaradi, če ga še ni zapustila ta sposobnost, povesti oči, začne stopicati in ječljati ali na se obrne in izgine, da kje na skrivaj preboli svojo blamažo. Ničče ni, kot rečeno, varen pred blamiranjem, pa naj stoji še tako visoko. Nobena čast in nobeno bogastvo človeka ne obvaruje pred tem neprijetnim občutkom.

Ljudje pa niso vsi enaki in tudi vsi enako ne reagirajo na blamažo. Tega je sram, če se blamira, da se ne pokaže več v družbi, dokler njegova blamaža ni pozabljena. Oni pa ne pozna sramu in ga prav nič ne moti, da se je nesmrtno blamiral, tako da se mu vse smeje, če že ne odkrito, pa skrivaj. To je stvar osebne rahločnosti, lahko bi rekli notranje kulture, ki ni dana vsem ljudem. Izven dvoma je pa, da človek, ki brez nadaljnje prebavi in prenese hudo blamažo, ni na svojem mestu, pa naj stoji kjerkoli že.

Iz Maribora

— Prejeli smo: »Cenjeni gospod urednik! Čudno se mi zdi, ko ste svojčas pisali, da bo mestna občina zgradila zasilno stanovanjsko stavbo za one, ki stanujejo v znanjih Dankovih barakah. Ves čas smo se veselili, kdaj bodo izpolnili obljubo. Sedaj pa smo doživeli nekaj drugega: Prejeli smo kuzverto, v kuzverti pismo, v pismu stanovanjsko odpoved. S prvim aprilom smo na cesti. Kam...? O, kako veseli bi bili, ko bi ne bilo iste obljube o zasilnih stanovanjih. Zanesli smo se in čakali, pa smo pričakali široko cesto... Pobarajte, gospod urednik, tam pri občinskih velmožih, kako je s to obljubo in kam naj gre sedaj 16 siromašnih rodbin s številnimi otroki... Janez Pika«.

— Pradstava za dijake. V nedeljo dne 13. t. m. popoldne bodo vprizorili zadnjič in po znižanih cenah španske klasično ljudsko igro »Sodnik Zalamejček«. Dijaštvo dobi sedenže po najnižjih cenah (dijaških), toda le v predprodaji.

— Vojaški razglas. Komanda vazduhoplovstva je razpisala natečaj z sprejem večjega števila gojencev v civilno pilotsko šolo. Gojenci ne smejo biti mlajši od 20 in ne starejši od 25 let. Pogoj dovršena srednja šola z zrelostnim izpitom. Rok za vlaganje prošnje do 1. marca. Vsi ostali pogoji so razvidni na mestnem vojaškem uradu med uradnimi urami.

— Zastupljenje v veronalom. V mariborsko bolnico so pripeljali 18-letno delavko Ano Pušnik iz Slovenske Bistrice, ki je v samonornimel namenu zavila več tablet veronala. Mladenka je obupala nad življenjem zaradi nesrečne ljubezni. Njeno stanje v bolnici je zelo resno.

— Džak iz Zagreba pobegnil v Maribor. Zaradi slabega izpričevala je pred dnevi pobegnil 15 letni džak Borje Drobnič iz Zagreba. Vzel je materin nekaj dnarnar in se odpeljal v Maribor, kjer ga je policija prišla in o njegovem pobegu obvestila njegovo mater.

Iz Ptuja

— Na naslov kino uprave. Kino obiskovalci se pritožujejo, da morajo pri novih sporedih kino predstav gledati stare tednike, ki so bili predvajani že pri prejšnjem sporedu. Za kino obiskovalce je to zelo mačno in film kot tak tudi ni zanimiv, če ga morajo zapored gledati dvakrat. Kino uprava bi lahko tehnik enostavno izpustila iz programa, ako ne dobi s filmom novega. Priporočali bi, da to v bodoče izostane, odnosno naj si uprava za vsak nov spored nabavi tudi novejši tednik.

— Sokolska maskerade, ki se je vršila v soboto v Narodnem domu, je izredno dobro izpadla. Mask je bilo 44 parov. Dvorana je bila okusno dekorirana, za kar so poskrbeli bratje Murn Letič in Tomše. Nabral se je tudi lep zesek za Sokolski dom.

Lep dar: Zgodbe brez groze

Klet in restavracija Zvezda

Danes bomo spet servirali odlično pripravljene **MORSKE RIBE**. Na razpolago bodo:

LUBEN (branzin)	LIST (sfofja)	SKUSA (scombri)
LOVRATA (orada)	CIPALJ (cievolo)	LIGNJI (calamari)
TRILJE (barbon)	KOVAC (sanpiero)	RAKI (scampi)

Kuč, odlična Hamburgčan, ržling, eviček in izvrstna dalmatinska vina, še posebej vabijo ljubitelje res dobrih vin.

Skrivnost pustolovca Jožefa Teibla

Sodba bo razglašena popoldne ob 16. v sobi št. 79 — V pozni tragičnega junaka, ki trpi za sokrivic

Ljubljana, 10. februarja. Okrog pol 1. ure ponoči je predsednik senata a. o. s. F. Kovac zaključil ves dan trajajočo razpravo proti sleparju Jožefu Teibli in Vincenciju Blatnik ki jma je obtožnica očitala, kakor smo poročali včeraj, zelo drzna zločina in zelo rafinirane pustolovščine. V kazenskem senatu sta bila prisednična sodnika okrožnega sodišča g. Fran Kralj in g. Rajko Lederhas. Obtožena je zagovarjal odvetnik dr. Maček. Senat se po zaključitvi ni umaknil v posvetovalnico da bi sklepal o sodbi, temveč je predsednik naznanil, da bo sodba izrečena danes popoldne ob 16. uri v sobi št. 79.

Jožef Teibli je srednje visok človek s teke postave. Obleden je dokaj elegantno in naredi vtis človeka z intelektualni in političnem. Po postavi in izrazu je pravo nasprotje obtoženca Blatnikove ki je okrogla ženska in ne more zatajiti, da je kuharica. Kljub temu so nekateri verjeli, da je žena direktorja. Teibli se je zagovarjal drzno in samozavestno svoje zelene oči je pri zasliševanju uporabljal kakor hipnotizer. Zapičil je pogled v vprašalca, kakor da jim hoče sugerirati svoje trditve. Sodniki in državni pravdniki se seveda ne puste hipnotizirati od takih tičev na zatožni klopi kaj lahko pa je Teibli s svojim nastopom in s svojimi trikii ter sugestivni m govorenjem in pogledi premagil svoje žrtve.

Okrog polovico očitanih zločinstev in prestopkov je Teibli priznal, seveda pa je očepšal sdejanjski stan. Trdil je namreč, da je res prodajal nezatrošarjneni sladkor trgovcem v Sloveniji, da je torej sklepal realne kupčije, toda trgovcev in dobaviteljev ne sme izdati. To je bila Teiblova skrivnost, ki je ostala do konca razprave nepojasnjena. Teibli se je zagovarjal da je imel v resnici zveze z nekim visokim uradnikom državne tovarne sladkorja v Belju, od katerega je dobival sladkor, ravno v primerih ki so v obtožnici, pa sladkorja ni mogel dobaviti, ker ga je prehitela preiskava finančne kontrole in nato preiskava policije.

— To so naše stvari, je izjavil Teibli, kako smo sladkari brez trošarine dobivali iz Belja v Slovenijo, četudi bi tožilstvo raziskovalo 100 let kako je sladkor prišel v Ljubljano ne bi ugotovilo storilcev. Potemakem se je Teibli prikazal kot značajna žrtev, ki prevzame na svoje tane grehe svojih komplicev. Državni tožilec dr. Fellacher ga je naravnost izžival, da bi izjal svoje »dobavitelje«, toda zaman. Teibli se je naredil skrivnostnega in pripomnil, da noče in ne more, ker bi na zatožni klopi sedelo več oseb. Državni tožilec je izjavil da umakne obtožnico, ako Teibli dokáže, da je dobil iz Belja samo eno kocko sladkorja, toda tudi na te li-

manice Teibli ni šel. Najbrže ni mogel iti na te limanice, ker v Belju ni imel dobaviteljev. Povsem sodeč, pa je bil Teibli redno dobro informiran, kako se dobavljajo nezatrošarjneni sladkor. Mogoče je, da je imel prej kedaj zveze z Beljem in mu je bilo znano, da so iz tamonje tovarne dobavljali sladkor na prepovedan in korupcijski način, ali preiskava v tej smeri je bila brez uspeha. Uradno poročilo pravi, da se iz tovarne v Belju ni izvažal nezatrošarjneni sladkor in da Teibli ni imel prav nikakih poslovnih zvez s tovarno Res pa je da je ob aretaciji Jožefa Teibla bil aretiran tudi neki ravnatelj tovarne v Belju in neki zagrebški trgovec. Uradno poročilo o tej aferi pa pravi, da je šlo tedaj za kavčijo, katero trgovci iz Zagreba ni položili za dobavljeno blago iz Belja. Zanimivo je sovpadanje te afere s Teiblovo afero, toda Teibla ni v ničemer razbremenilo.

Ugotovljeno je bilo tudi, da je v Ljubljano prišel vagon iz Belja, v katerem je bilo za pol vagona nezatrošarjnenega sladkorja za nekoga ljubljanskega trgovca, toda uradno poročilo trdi, da ta sladkor ni bil zaradi tega označen kot zatrošarjnen, ker je pri odpošiljavi nenadoma zmajnikalo trošarinskih listkov in tovarna zaradi pomanjkanja kreditov ni mogla takoj navesti novih. Tako pravi uradno poročilo in uradnemu poročilu gre vera čeprav dopušta v tej obliki razne dvome, kakor je poudaril branilec dr. Maček. Nadalje so ugotovili tudi, da je dobil neki trgovec iz Kranja pošiljko sladkorja z žigi, ki so bili zelo sumljivi.

S preiskavo pri tem trgovcu iz Kranja je bila sploh odkrita prva sleparija Jožefa Teibla, ki je venomer trdil, da ne more več povedati kakor to, da je izviral nezatrošarjneni sladkor iz državne tovarne v Belju, in da ni imel prevarnega namena pri dobavah. Pojasnil je v tej zvezi samo to, da je nekoč dobil v Ljubljano vagon sladkorja, ki je bil deklariran kot moka. Skratka, Teibli je namigaval na korupcijo v državnih tovarni v Belju in na korupcijo na železnici ne da bi izdal sokrivic. Videl se je v pozni tragičnega junaka, ki je pripravjen trpeti za sokrivic, ki mu bodo morebiti še prav prišli, ko bo odsedel tri ali štiri leta robije.

Glede prevar z moko je Teibli trdil, da je pač spekuliral in je hotel kaj zaslužiti, kupčije pa so se mu izjalovile po krivdi drugih. Priznal je, da je z Blatnikovo delal kokain iz salicila in grenke soli ter ga prodajal kot pravi kokain. Blatnikova je vse zanikala, priče pa so jo obremenile. Ni dvoma da se je res izvažala za direktorico Veber in da je pomagala Teibli pri sleparijah kot sotorilka. S Teibloom je živel že več let skupno, spoznala ga je kot kasnjena. Skrbni tudi za Teiblovo hčerko in celo pred sodniki je govorila o Teibli kot o svojem moču. Ko je izvedela da je Teibli

Kino Sloga - Tel. 27-30
DANES PREMIERA VELIKEGA ZABAVNEGA FILMA
TRANSATLANTIC
 po znani noveli »HOTEL NA VODI« in po gledališkem komadu »SPIEL AM BORD«
 od pisatelja Azela Iverssa.
 V glavnih vlogah: Viktor de Kova, Sini Lanner, Alfred Abel.
 Dopolnilni program: »CUDEZNI KONJ«, Vesela in smehopolna burka.

DNEVNE VESTI

Promocija. V soboto 12. t. m. bodo na ljubljanski univerzi promovirani za doktorje prava gg. Skuharica Branislav iz Dunaja, Stare Leon in Stare Egon, oba iz Trsta, Modic Heljodor in Vodusek Valens oba iz Ljubljane. Čestitamo!

Sodelovanje naših srednjih in učiteljskih šol na IV. šolskih igrah v Pragi. V okviru X. vsehšolskega zveza v Pragi bodo prirejane tudi IV. šolske igre, na katerih nastopi srednješolska mladina iz vse češkoslovaške. Društvo češkoslovaških profesorjev se je obrnilo preko našega svetnega ministva tudi na našo šolsko mladino naj bi nastopila na teh igrah. Doslej se je prijavilo 35 gimnazij in učiteljskih z okrog 800 dijakov in dijakinjami iz vseh krajev Jugoslavije. Na teledni akademiji v Pragi bodo sodelovali samo dijaki in dijakinje višjih razredov srednjih šol ter vseh razredov učiteljskih in sicer s posebnimi prostimi vajami. Naše prosvetno ministvo je razpisalo poseben natečaj za proste vaje.

Seja uprave Zveze trgovskih združenj. Na zadnji seji v Novem Sadu je predsedstvo Zveze trgovskih združenj kraljevine Jugoslavije sklenilo, da bo prihodnja seja v Banjaluki. Seja bo v nedeljo ob 9. Na dnevnem redu je poročilo o delu uprave, določitev datuma in dnevnega reda kongresa Zveze trgovskih združenj, ki bo v Ljubljani med pomladanskim vselesnim, razdelitev referatov za kongres in druga prelova vprašanja. Seji bo predsedoval predsednik Zveze Nedeljko Savič iz Beograda, udeležiti se je pa delegati iz Zagreba, Beograda, Sarajeva, Ljubljane, Novoga Sada, Osijeka, Skoplja, Splita in Cetinja ter zastopniki trgovskih združenj iz vrbanske banovine. Iz Ljubljane se udeležiti seje predsednik Zdrženja trgovcev g. Stane Vidmar.

MOTOKLUB »ILIRIJA«
 SPORTNI PLES
 12. februara t. l. ob 20. uri
 HOTEL »METROPOL« - MIKLIC

Vsrednjavna lovska razstava. V Beogradu je že prispelo gradivo za vsrednjavno lovska razstava. Organizator razstave dr. Semper začne v soboto s svojimi pomočniki urejati gradivo za razstavo v petem paviljonu beogradskega velešnja, tako da bo do prihodnje sobote za otvoritev razstave vse pripravljeno. Na razstavi bodo lovske trofeje iz vse države. Razstavljeno bo samo tisto, kar je bilo razstavljeno na lovskih razstavah v Novem Sadu, Ljubljani, Sarajevu in Zagrebu kot najboljših in kar je lahko na mednarodni lovski razstavi v Berlinu dostojno predstavljalo našo državo.

ČESALNI SALON
Erna
Fettich Frankheim
 se je preselil v poslopje
Zvezde, Kongresni trg 1

Radijski prenos opere »Manon« iz Trsta šele jutri. Radijska oddaja postaja ljubljana sporoča svojim naročnikom, da bo prenos opere »Manon« iz Trsta s sodelovanjem svetovno znanega tenorista Gijlija namesto v četrtak šele v petek 11. t. m.

Borza dela išče mlinarskega vajenca, strojnika in soferja, mlinarskega vajenika, blapca, tkalskega mojstra za lan, šipkarskega mojstra, 2 tkalca za čipke, tkalca za volnene izdelke in likarico.

Veseljem v Budimpešti. Informacijski osek Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu obvešča, da so se madžarski uvozniki na lantskoletnem veseljem v Budimpešti zanimali za uvoz naslednjega jugoslovenskega blaga: alkohol, kalcijev acetat, volna, kozja in kravja dlaka, vosk, gradbeni les, jabolka, koža, sadne konzerve, kalcijev karbid, zdravilna zelišča, železniški praški, zobotrebni, vinski sodi, med i. dr.

NEGRO bonbon
 preprečuje hripavost. Proizvodi tvornice
RUFF, Subotica.

Natečaj za rokopiš »splošnega prospekt« Jugoslavije. Beogradski »Putnik« razpisuje natečaj za rokopiš splošnega prospekta Jugoslavije namenjen inozemstvu. Rokopiš mora vsebovati kratek uvod o tem, kaj je Jugoslavija kot turistična država, z glavnimi zemljepisnimi in zgodovinskimi podatki, dalje opis našega morja, otokov in obale, planin in planinskih krajev, jezer in rek, glavnih mest, turističnih in klimatičnih krajev, zdravilišč, samostanov, izkopnin in zgodovinskih znamenitosti. Na koncu mora biti kratek opis narodnih običajev in narodnih noš, jedi in pijače, stanja našega hotelstva in nekaj besed o sportu v zvezi s turizmom. Posebna komisija bo pregledala poslane rokopiše in določila tri nagrade. Prva nagrada 5.000, druga 3.000 in tretja 2 tisoč din. Razen tega bodo odkupljeni še trije rokopiši po 1.000 din. Rokopiše je treba poslati »Putniku« najkasneje do 31. marca.

Polaganje strokovnega izpita za carinske uradnike. Finančni minister je odredil izpreiznomo pravilnika o polaganju višjega državnega strokovnega izpita za carinske uradnike. Po tej izpremembi morajo za napredovanje v VII. skupino carinski uradniki, čijih zvanja so razporejena od IX do vštete V, stopnje predhodno položiti višji državni strokovni izpit. Ta izpit za carinske uradnike lahko polagajo samo carinski uradniki VIII. skupine, ki imajo najmanj 10 let efektivne državne službe.

Iz Ljubljane

Akademija pomenilca JS na III. državni realni gimnaziji. V nedeljo 13. t. m. priredi pomenilca Jadranske strane na III. državni realni gimnaziji za Bežigradom svojo običajno akademijo s plesom. Dohodki te prireditve se porabijo na to, da more poslati podmladek med počitnicami nekaj revnih dijakov na morje. Prireditve je torej dobrodelna in zato pripravljamo občinstvu, da jo poseti v čim večjem številu. Akademija bo pod pokroviteljstvom častnega damskega odbora v prostorih gimnazije. Prične se ob 16.30.

Predavanje akademske skupne SPD bo drevi ob 18.30. v elektrotehnični predavalnici na tehniški in ne kakor je bilo včeraj javljeno v dvorani Trgovske akademije. Akademiki planince, pridite polnoštevno na zanimiv večer.

Podružnica sadjarskega in vrtnarjskega društva na Viču priredi drevo ob 19. v šolski telovadnici strokovno predavanje. Predava ravatelj mestnih nasadov G. Lap.

Ljudska univerza v Ljubljani bo imela drevo redni občni zbor, ki se bo vršil ob 18. uri na državni dvorazredni trgovski šoli, Gregorčičeva ulica. Član vabljeni.

Dobrega vojska švedska, ki ga je sokolsko gledališče na Viču vprizorilo trikrat z velikim uspehom pred razprodano dvorano, bodo zadnjič vprizorili v nedeljo 13. t. m. ob 20.15. Ker je zanimanje za predstavo veliko, vabimo vse p. n. posetnike, da si nabavijo vstopnice že vnaprej ali pa rezervirajo v pisarni sokolskega doma. Kdor se hoče nad dve uri od srca nasmejati, naj poseti predstavo.

Francja Molnarja, duhovitega madžarskega pisca komedij zadnje dobe je »Njena velika ljubezen«. V tej komediji slika avtor ganljivo zgodbo o ljubezni dveh sestri, ki se starejša žrtvuje za mlajšo. Komad, ki je pri premijeri vsestransko uspel, ponavlja šentjakobsko gledališče v soboto 12. in nedeljo 13. t. m. zvečer.

Pogrebno in podporno društvo državnih uslužbencev v Ljubljani. Člansko zborovanje bo 6. marca ob 8 uri v dvorani Delavske zbornice. Vstop dovoljen samo članom proti izkazu s člansko knjižico. Ker imajo na občnem zboru pravico glasovanja samo delegati, je udeležba na članskem zborovanju obvezna.

Dobro vino! pri »Sloncu«.

Štefe bo predaval v soboto 12. t. m. ob 20.30. v salonu pri Levu naš priljubljeni predavatelj mestni zdravniški svetnik dr. Mj. Pranta o temi: »Zdrava in sretna družina temeljna ediniča narodovega zdravja in moči«. G. predavatelj bo skušal utemeljiti nujno potrebo, da se iz populacijskih, evgeničnih in gospodarskih vidikov družini in zdravemu družinskemu življenju poveča več pažnje. Govoril bo poljudno o otrocih, o predpogojih sreče in zdravja v zakonih in družini, potrebi medsebojnega razumevanja in pravočasne odprave motenj, ki tako pogosto že v temljahu zavirajo naš procvit. K temu zelo važnemu predavanju so vabljeni vsi »Sobanci, prijatelji in zakonci, posebno pa oni, ki si hočejo ustanoviti družinski krov. Ne zamudite te prilike ter pridite polnoštevno. Vstop vsem prost.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vlijudno prosí p. n. abonente, da poravnajo šest obrok abonmana do 14. t. m.

Danes ob 14.15 uri
MATINEJSKA PREDSTAVA
 vedno mlade in aktualne
 jazz-komedije
PASTIR KOSTJA
 z dopolnilnim sporedom!
 Znižane cene Din 3.50 - 6.50.
KINO MATICA

Uradno vremensko poročilo
 od 10. februara
 Rateče-Planica, 870 m: -9, sončno mirno, 90 cm snega, pršič, skalnicole uporabljuje.
 Erjavčeva koča na Vrhiču, 1501 m: -9, sončno mirno, 120 cm snega, srež.
 Bled, 501 m: -7, sončno mirno, 23 cm snega srn, drsališče na jezeru uporabno.
 Pokljuka, Sporthotel, 1300 m: -7, mirno, sončno, 30 pršiča na 110 podlage, skalnicole uporabna.
 Bistrica-Boh. jezero, 510 m: -11, sončno mirno, 50 cm snega, deloma osrenjen, deloma pršič.
 Sv. Janez v Bohinju, 530 m: -11, sončno, mirno, 70 cm snega, v prisojnih legah srn, v osončnih legah suh.
 Dom na Komni, 1520 m: -8, sončno, mirno, 15 pršiča na 200 podlage.
 Velika Planina, 1558 m: -8, sončno, mirno, 150 snega, po robovih južen, v senčnih legah suh.
 Dodatno poročilo z dne 9. II. 1938.
 Planica-Tamar, 1108 m: -11, sončno, 125 snega, pršič.
 Gorjuše, 1000 m: -6, sončno, mirno, 70 cm snega, 5 do 10 cm pršiča na osončni strani, na prisojni strani srn.
 Sv. Križ nad Jesenicami, 1000 m: -6, sončno, mirno, južovzhod: 50 cm snega, srež, Jezersko, 890 m: -3, sončno, mirno, 15 pršiča na 25 podlage.

Naše gledališče
DRAMA
 Začetek ob 20. uri
 Četrtek, 10. februara: »Veronika Deseniška«. Red A.
 Petek, 11. februara: zaprto
 Sobota, 12. februara: Rdeče rože. Premiera. Premierski abonma.
 Nedelja, 13. februara: Ob 15. uri: Snelguličeva. Mladinska predstava. Znižane cene. Ob 20. uri: Firma. Izven. Znižane cene
 Ponedeljek, 14. februara: zaprto

Premiera Benedettijeve tridejanske komedije »Edece rože« bo v soboto zvečer za premierski abonma. Igra je pisana z romantično lakhotnostjo, ter slika na prav prikupen način težave v mladem zakonu. V igri nastopajo: Mira Danilova, Jan Sincin in Slavčeva. Ta salonska komedija bo prinesla v letošnji repertoar prav prijetno spremembo ter je namenjena predvsem odlični in zabavi. Režija je Bratko Kreftova.

V Kreftovi zgodovinski kroniki »Velika puntarija«, ki je študirna naša drama v režiji inž. Stupice, bodo igrali glavne vloge. Levar - Matijo Gubca, Kralj - škofa Draskoviča, Skrbinešek - grofa Tahija in Cesar - župnika Babiča. V številnih drugih vlogah je zaposlen malone ves dramski ansambel.

OPERA
 Začetek ob 20. uri
 Četrtek, 10. februara: zaprto.
 Petek, 11. februara: Ob 15. uri: Ero z omega sveta. Dijaška predstava. Globoko znižane cene
 Sobota, 12. februara: La Boheme. Gostovanje g. Antona Dermote. Izven. Znižane cene.

Prihodnja premiera v naši operi bo Mozartov »Don Juan«. Povodom te premiere se proslavi 25-letnica umetniškega delovanja ravnatelja naše opere gosp. Mirka Poliča, ki že nad 12 let deluje na našem odru. Ravnatelj Polič je odličan dirigent in

Iz škofje Loke
 Vakov večer škofjeloškega Sokola je bila prva večja predpuštna prireditev v Škofji Loki. Temu primeren je bil tudi obisk. Dobra sta bili zasedeni obe dvorani, za ples je skrbel vojaška godba, a prvi ples sta zaplesala posvečeni podstarešina br. Rudolf Horvat in s. Alojzija Šinkova, soproga II. podstarešine notarja br. Štinka Zabava na valčkovem večeru je bila odlična, na svoj račun so prišli stari in mladi in si želimo podobnih prireditve še kaj.

Iz Kamnika
 Občinska seja. - V petek 11. t. m. ob 19. bo v mestni posvetovalnici občinska seja z obširnimi dnevnimi redom.

MALI OGLASI
 Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1,- davek posebej.
 Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko - Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
 Beseda 50 par. davek posebej.
 Najmanjši znesek 3 Din

PRODAM
 Sveže najkvalitetnejše norveško ribje olje iz tekarne dr. Piceolija v Ljubljani se priporoča sledim in slabotnim osebam
 NACE NAROBE tapetnik, Celovška cesta 41. se priporoča. 14.R.

DOPISI
 Beseda 50 par. davek posebej.
 Najmanjši znesek 3 Din

SHARMONJA
 Dvignite pisno v upravi »Slov. Narodca. Kresnik. 457

STANOVANJA
 Beseda 1,- Din. davek posebej.
 Najmanjši znesek 15 Din

SOBO IN KUHNJO
 takoj oddam. Zvonarska ul. 11. 462

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA
 KRALJEVA 5
 IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN
 PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

MISTERIJ žene, ki se NIKDAR NE POSTARA
 Ima ona 25 ali 40 let

Nobene gube, nobene brazde v 45 letih Gladka, jasna in čista koža mlade dekleta! Videti je kakor čudež, a ima vendar svoje znanstvene vzroke. To so magični učinki »Biocele« - presenetljivega odkritja profesorja dunajskega vseučilišča dr. Stejskala. Biocele je dragocen naravni pomladilni element, ki ga mora imeti vsaka gladka in napeta koža. Zdej je v vsaki tubi rožnate kreme Tokalon ter Vam redi in pomlajuje kožo, ko spite. Vsako jutro, ko se zbudite, ste videti mlajši. Gube in brazde so kakor izbrisane.

Cez dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (ki ni mastna), da napravite svojo kožo svežo in jasno, da Vam odstrani zajedalce in vso nesnago kože. Pomladite se za deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohlapnim mišicam lica. Rešite se vrnitve polti. Pridobite si spet jasno in čvrsto nos ter mehko lepoto iz dekliške dobe. Nevedeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako se Vam denar povrne.

Iz Kranja
 Hotel „Stara pošta“, Kranj
 Vsak petek sveže morske ribe!

Javne zgradbe v okviru javnih del v dravski banovini

Predavanje ing. arh. Hermana Husa v ljubljanskem radiu lani v decembru

Ljubljana, 10. februarja. Udrženje jugoslovenskih inženjerov in arhitektov, sekcija Ljubljana je izielala in obelodanila karško spomlad program javnih del v dravski banovini in sicer za vsa tehnična področja, kot železnice, elektrifikacija, hidrotehnična in pogozovalna dela, ceste in mostove, javna poslopja, in za letališča, ki naj bi se uresničila po dejanskih potrebah časovno v dvajsetih do tridesetih letih.

Javna dela so v tem primeru pomembne zgradbe, ki niso potrebne, da se ublažuje le brezposelnost, temveč, da se smotrno izpolnjuje vrzel gospodarskih, socialnih in pa kulturnih potreb našega naroda, še več, da se potom njih naš narod dviga in dvigne na gladino velikih kulturnih narodov Evrope.

Časovno sicer izdani program ni opredeljen. Morda bi mu šla iz istega razloga bolj označa seznam javnih del in je le obzlatovati, da ni bil tudi topogledno podrobneje predelan, ker bi v takem svojstvu gotovo le tehneje služil svojemu namenu. Policajnim bi v veliki meri ojašal delo tako, da bi se v prihodnjem budžetnem letu dale vnesti z gotovostjo že prve postavke za njegovo uresničenje. Ta program tudi ni navedel, katero javno delo naj navedena dela izvrši, vendar ne bo težko opredeliti jih v dela, ki gredo prvstveno državi ali samoupravni telesom, očasno obččinam in drugim odborom.

Meni je dana naloga, da spregovorim dano o javnih zgradbah v okviru navedenega programa, torej o javnih delih iz področja arhitekture, ki so v dravski banovini nujno in neodložljivo potrebna. S podanim vrstnim redom jih bom po pomembnosti tudi časovno skuša luvrstiti, sicer le v njih medsebojnem odnošaju, ker bi tobejša opredelitev na tem mestu zabilasla sistematično podajanje gradiva.

Navedeni program javnih del Udrženja jugoslovenskih inženjerov in arhitektov za področje dravske banovine, vsaj kar se tiče javnih zgradb je bil sestavljen v zelo počnem času, zato si moram dovoliti razširiti in spopolniti ga s podatki, katere sem nabral že po izidu programa pri merodajnih javnih uradih in ustanovah. Nikakor ne smem pozabiti zahvaliti se predvsem kraljevski banški upravi, direktorji državnih železnic, univerzi kralja Aleksandra I., mestnemu poglavarstvu v Ljubljani in pa vsem tem podrejenim uradom, ki so mi radi volje postregli z izvirnimi uradnimi podatki in pojasnili.

Izmed vseh zgradb, kar jih dravska banovina najnujnejše potrebuje, je brez dvoma imenovati na prvem mestu zgradbo nove, popolne, klinične bolnišnice v Ljubljani, z vsemi potrebnimi oddelki in ustanovami za okoli 1500 do 2 tisoč bolnikov, da se zavaruje najbednejše našega naroda, bolnike in jim poda upanje in vero v novo življenje, polno zdravja in uspešnega dela. Ni dovolj, da se zavzemamo za številno porast naroda, tudi ni dovolj, da se policajni bore proti beli kugi, ki vse bolj sega okoli sebe; treba je narod zdravstveno okrepiti, ker le v zdravem telesu more bivati tudi zdrava, delazmožna duša. Da smo, kar se zdravstvenih zavodov tiče, močno zaostali, da je svetovna vojna zapustila na tem področju v naši banovini morda najvidnejše sledove, mi bo vsakdo, ki je bil v zadnjih letih primoran iskati v naših zdravstvenih zavodih zdravja, rad pritrtil. In ravno Ljubljana, duševno središče vseh Slovencev, hrani v svoji sredi pastorko vseh zdravstvenih zavodov, našo splošno bolnišnico. Ta je z malimi spopolnitvami ostala v tiru stare, predvojne Ljubljane, ki je bila številčno trikrat manjša od današnje. Zato prostorski in pa napravah daleč zaostaja za sodobnim poj-

mom osrednjega zdravstvenega zavoda in moramo zato pripraviti, kljub temu do- sežene lepe zdravstvene uspehe le nado- cloveški potrtovalnosti naših zdravnikov in pa pomožnega osebja. Da je tako stan- je in delo za daljšo dobo nevzdržljivo in je pomoč najnujnejše potrebna ni potreb- no dokazovati.

Sistem današnje bolnišnice je popolno- ma zastarel in vsako njeno kranje in do- zidavanje je le začasno in brez trajnega uspeha; ves v ta namen vložen denar pa brez haska. Zato se je treba brez pomi- šljanja odločiti za zgradbo nove bolnišni- ce, pa naj bi bo že na novo izbranem pro- storu ali pa na prostoru sedanje bolnišni- ce. Ne ugovarjam, da bi bila povsem nova bolnišnica na novem prostoru vzorna re- šitev bolniškega vprašanja, ne le mesta Ljubljane, temveč vse dravske banovine, vendar bi pa zahtevala takojšnjo investic- jo precej velikega premoženja, najmanj 12 milijonov dinarjev. Moj svojačasni pred- log, naj se ljubljanska osrednja klinična bolnišnica zgradi postopoma na njenem sedanjem prostoru, tako da bi se pričelo s podiranjem šentpeterske vojašnice in na tako pridobljenem prostoru z zidanjem kirurškega oddelka kot glava novega, strnjenejšega bolniškega poslopja, ki bi se leto za letom dozidavalo v eno veliko celoto, po osrednjem sistemu, bi bil finančno vse- lažje zmogljiv, že glede investicij samih, ne oziraje se na prihranke stavbišča in pa že izvršene kanalizacije. Slednji dve po- stavki bi vsako gradnjo na drugem kraju močno obremenili. K temu se družim pa še neovrgljivo dejstvo razdalje. Današnji pro- stori bolnišnice je blizu osrčja mesta sa- mega in pa kolodvora, zelo pripraven za hiter prevoz bolnikov, kajti pogosto so merodajne minute. Tudi je ambulantno zdraviljenje zelo otežekoteno, če se nahaja bolnišnica oddaljena od središča mesta.

Najmerodajnejši vzlog po mnenju neka- terih, osebno mlajših gospodov, da sedan- ji prostor za novo bolnišnico ni primeren je ravno dejstvo, da leži preveč v mestu samem. Temu nasprotno bi navedel le slučaj v Berlinu, kjer so v preteklih letih na novo prezidali in zgradili dve stari bol- nični v osrčju mesta tako Friedrichshai- sio in Charité. Za to Fred se je znani strokovnjak Wintstein zelo zavzel in ko je banska uprava vprašala v Nemčiji za mnenje glede novega stavbišča ljubljanski bolnišnici je dobila prilično isti odgovor. To pa seveda daleko ne izključuje možno- sti, da bi se oddelki, v katerih se bolniki zdravijo delj časa, to je preko štirih ted- nov ne prenesli na deželo, na kraje, ki so po legi in ozračju primernejši, in bi se zgradili v samostojne sanatorije, kot jih imamo na Golniku in v Topolšici.

Gotovo je pa nujno potrebno, da se ljub- ljanska bolnišnica preseljuje v klinično bolnišnico, da bodo vsa specialna zdravilje- nja mogla doma in naši bolniki ne bodo navezani na oddaljeni Zagreb, temveč tu- di, da se že vendar enkrat osnuje popolna medicinska fakulteta tudi v Ljubljani, ki brez klinične bolnišnice ni mogoča.

Glede izvenljubljanskih zdravstvenih za- vodov naj na prvem mestu navedem Mar- ibor, kjer je potrebno zgraditi le novo po- rodišnico, kotlarno in pa administrativno poslopje, poleg izraditve kirurškega in pa internega oddelka ter povečanje kuhin- je in pralnice kar bi veljalo vsakokrat svojih 12 milijonov, tako da bi zmogla ma- riborska bolnišnica do 800 bolnikov.

Murska Sobotla potrebuje celotno novo bolnišnico za 250 bolnikov, ki bi veljala tu- di nekako 12 milijonov.

Ptujška bolnišnica potrebuje le novo ad- ministrativno poslopje in pa operacijsko dvorano za nekako 2 milijona. Brezicah bi bilo urediti novo porodnišnico za en mil- jon, v Novem mestu v ženski bolnišnici pa ureditev centralne kurjave in pa prostora za sestre za nekako pol milijona. Radov- ljica bi rabila v razbrezmenitev ljubljans- ke bolnišnice svojo novo, za gorenski kot in sicer najmanj za 200 bolnikov, kar bi veljalo nekako 10 milijonov.

Nadalje ne smemo prezreti v Ljubljani nujno potrebne banovinske hiralne in pa povečanje zavoda za gluhohe me ter zgra- ditve zavoda za slepe, za okoli 20 milij- onov dinarjev. Tudi je potrebna preureditev hiralne v Radkju, za kar je potrebnih 4 milijone dinarjev. Po raznih krajih Slo- venije je nujno potrebno zgraditi okoli 20 okrajnih zdravstvenih domov in okrevali- šče za otroke, predvsem na Gorenjskem in na Pohorju, za kar je treba zagotoviti vsoto okoli 25 milijonov.

Program javnih del navaja dalje tudi zgraditev štirih novih pokrajinskih bolni- šnic, tako v Kranju, Raketu, Novem me- stu in v Murski Soboti, za katere se pred-

videva vsota 35 milijonov, ki je pa v pove- danem še delno vpošteta.

Topolšica, poleg Golnika naše največje zdravilišče za pijučne bolezni ima povsem nezadostno ambulanto in operacijsko dvo- rano, kjer se v eni vrše septična in ase- ptična zdraviljenja, trije milijoni dinarjev bi zavod popolnoma uredili.

Kot drugo po svoji važnosti najpomemb- nejše delo na gospodarskem področju bi bila brez dvoma preureditev in spopolni- tev ljubljanskega kolodvora, ki pa le delo posega v predmet tega predavanja in sicer le v kolikor se tiče visokih stavb. Ker je pa to vprašanje najožje povezano z vprašanjem regulacije mesta Ljubljane, ki je prvenstvena naloga arhitekta in ga je moči le s tem v zvezi obravnavati, se ga danes v tem okviru ne bom dotikal.

Nato slede naše kulturne ustanove z ljubljansko univerzo na čelu. Le ta je dan- es raztresena po vsem mestu in bi jo nujno kazalo spopolniti, izgraditi in pove- zati v celoto, saj kolikor je v danih prilik- ah to sploh še mogoče.

Svojačasni predlog, da bi se celotna uni- versa zgradila popolnoma na novo v Tivo- lju, pod Cekanovim gradom, je postal brezpredmeten v trenutku, ko so se odlo- čili postaviti novo vseučiliško knjižnico v Vegovi ulici. Kajti knjižnica je nekaj osrednji organ, ki naj bo vsem ostalim zavodom kolikor mogoče pri roki. Iz tega stavbišča gledano mora ostati današnja uni- versa pač v bivšem deželnem dvorcu, kjer je dovolj prostora za upravne pisarne rek- torata in vseh dekanatov in pa za juridi- no fakulteto. Za filozofsko fakulteto je pa vsakokrat potrebna nova zgradba morda skupno s teološko fakulteto, na bloku med univerzo in pa novo knjižnico, vendar pa točnega še ni nič določenega. Za prirod- slovce je potreben lasten paviljon v ob- močju botaničnega vrta. Tivolija ali morda tudi na Mirju. Tehniška fakulteta v ob- če, posebno pa kemični in strojni oddel- ek so potrebni močne rešitve, ker so ti prostori, osebno laboratoriji do skrajnosti nezadostni. Medicinska fakulteta sodi v območje bodoče klinične bolnišnice, je pa danes brez dvoma na najslabšem, ker je ostala le v zarodku in omogoča le študij prvih semestrov.

V Ljubljani je potrebna dekliska osnov- na šola za vzhodni del mesta, nadalje glas- bena akademija in umetnostna akademija za skupno vsoto 25 milijonov. V Mariboru trgovaška akademija za 4 milijone in pove- čanje gimnazije v Murski Soboti za milij- on, kakor tudi štirirazredna ljudska šola istotam za 7 milijonov. Na Gorenjskem in v Prekmurju sta potrebni dve kmetijs- ki šoli za skupno vsoto 6 milijonov. Na- dalje bi bilo nujno graditi na novo, odnos- no preurediti in povečati nekako 100 osnovnih šol po raznih krajih dravske ba- novine, kar bi veljalo okoli 40 milijonov. Med temi so petrazrednice v Studencu, Črešnjevih in Koprivnici, sestrazrednica v Zalogu, Turnišču in Rovtahu, osemraz- rednica na Muti in desetrazrednica v Ti- šini. Nove meštanske šole po potrebe v Ormožlju in Litiji za skupno 2,5 milijona dinarjev.

Socialno prepomembna so zdrava in ce- nena stanovanja, samo v Ljubljani bi jih kazalo zgraditi okoli 1000, kar se računa na 50 milijonov, gotovo so pa potrebna tu- di po ostalih večjih mestih dravske ba- novine, predvsem pa v industrijskih krajih, kjer je zdravstveno stanje delavstva zelo slabo, ravno zaradi neprimernih, pretesnih in vlažnih stanovanj. S temi v tesni zvezi so tudi plinska zakonlišča proti zrač- nim napadom, ki se pri nas sploh še ne grade, za Ljubljano bi jih bilo potrebnih več za vsoto 6 milijonov dinarjev.

Sedaj pa še splošno tako imenovana jav- na poslopja, ki so gotovo potrebna, pred- vsem javni uradi, ki se šestokrat stiskajo v čisto neprimernih, zdravstveno povsem neodgovarjajočih, temnih prostorih v po- deželju večina v starih gradovih, ki jim ne delajo časti in kratijo njih ugled. V Celju je potrebna justična palača za 15 milijonov dinarjev, v Ljubljani in v pode- želju pa 20 okrajnih načelstev s podobni- mi uradi za 40 milijonov dinarjev.

V Ljubljani nadalje centralna zgradba za banske urade in banovinsko zbornico za 40 milijonov. Zgradba za policijsko di- rekcijo z modernimi zapori za 8 milijonov, kasacijsko sodišče s povečanjem justične palače in okrajnega sodišča za 25 milij- onov, nadalje poštna in finančna direktija za 24 milijonov, glavna pošta za 10 milij- onov in pa žandarmerijska komanda in kasarna za 5 milijonov. Potrebne bi bile v Ljubljani tudi zgradbe za etnografski muzej in pa industrijska razstavna pala- ča za 25 milijonov.

Končno ne smemo pozabiti tudi poveča- nja ljubljanske opere po načinu dvojnega gledališča s skupnim odrom. V današnji operi bi se nastanila drama, v novem po- sloppu pa opera za nekako 2000 gledalcev. Zato je potrebnih 40 milijonov.

Navedel sem le najnujnejša javna dela iz področja arhitekture, ki so bila sicer že opetovano predmet javnih razmotiranj in debat. Navedene številke se bodo do- zidevale morda v skupnosti visoke, ni pa temu tako, ako se pomisli, da bi se vse te zgradbe izvrševale postopoma, po nujno-

sti, raztegnjeno na par desetletij in bi ta- ko letna dotacija bila gotovo zmogljiva, posebno z ozirom na visoko davčno moč, dravske banovine. Toda le eno je potrebno, ki je obenem predpogoj vsakemu uspešne- mu delu, kar pa mi Slovenci tako često pozabljamo, to je brezposojna skupnost v zasledovanju istega cilja, brez cepljenja moči, saj gre za dela, namenjena na- šemu narodu, brez ozira na pripadnost mišljenja, za prospeh in procvit naše do- movine.

Izjalovljeni načrti Romanovcev

Velike nade so polagali na lepo hčerko velikega kneza Kyrila Vladimiroviča

St. Brieuć je mestece kmetov in ribičev na Bretonski obali, pozabljeno in zapu- ščeno. Nekaj vilic, ki so jih tam zgradili bogati ljudje iz velikih mest, da hodijo na počitnice, si zamenjajo prizadeva poživiti nje- govo panoramo z lepšim okvirom. Vila »Argonide« bi prav za prav hotela biti do- stojanstven grad. Z njo je namreč postalo to mestece, ki nikoli ni imelo političnih aspiracij in ki nikoli ni hotelo biti več kakor slikovito, romantično gnezdo bre- tonskih ribičev, tako rekoč nežno se- dež vladarskega dvora. Toda to je anar- hroničen dvor in to se zopet nekako ujema s tem zakonjem, živčim svoje življenje daleč proč od šumnega sveta. »Argonide« je sedež Kyrila Vladimiroviča Njegovega Veličanstva carja vseh Rusov, ki sicer ni bil kronan in še nikoli ni sedel na prestolu, pač pa uveljavlja v sporazumu z vsemi Romanovci pravice svojega rodu in vzdr- žuje dvorno etiketo, kakor da ne živi med ribiči in kmeti v Bretaniji, temveč v zim- ski palači v Petrogradu sredi maršalov in komornikov, kjer predseduje političnim posvetovanjem ter imenuje tudi poslanike, ki pa niso skoraj nikoli priznani.

Kyril Vladimirovič ima sina in hčerko, Vladimirja Kyriloviča, bodočega preten- da na ruski prestol in Kyro Kyrilovno, 27-letno plavalca leptico, ki v njo po-

otrese zatohlega ozračja dvora, sama hodi na izprehode daleč v okolico, med ribiče in kmete, ki se je naučila njihovega jezika, edina s tega otočka visoke ruske aristo- kracije. V Parizu je zahajala v krožek čla- nov mladoruske stranke Kazembkove, ki so študirali Lenina in izjavljali, da sicer žele obnovitve monarhije v Rusiji, da bi pa šli v primeru vojne braniti tudi boljše- viško Rusijo proti sovražnikom. To so iz- javili takrat, ko so z dvora v St. Brieuću iskali sovražnika, pripravljenega napasti Rusijo.

Kyra je razočarala Romanovec s svoji- mi političnimi nazori, razočarala jih je pa tudi v njihovih nadah, da bo z njeno po- močjo vrnjen Romanovcem del bivšega po- litičnega vpliva. Zaročila se je nedavno z Ludovikom Ferdinandom Pruskim, najmlaj- šim sinom bivšega nemškega prestolona- slednika, vnukom cesarja Viljema, s kate- rimi se je seznanila v Ameriki. Ko je bil princ na praksi v Fordovih tvornicah. Ta- ko sta se znova združili dve bivši vladar- ski rodbini z enako slavno preteklostjo in enako izločeni iz sedanjega življenja. Zdu- žili sta se v mladem pokolenju, ki diha svobodnega izven zatohlega ozračja dvo- rov. Ludvik Ferdinand nima apauže in kot sin bivšega prestolonaslednika skoraj nima nobenih stikov s svojim dedom v Doornu. Pač pa ima precejšnjo tehnično prakso in uslužen je v Berlinu pri nemški »Lufthanski«. Bivši nemški cesar Viljem nima pomislekov proti njegovi zeniavi z rusko princeso in tako vse kaže, da se bo- sta letos poleti poročila.

Doktor »Tem boljek« umrl

V visoki starosti 97 let je umrl na svo- jem posestvu Dumfriesshire popularni angle- škí zdravnik sir James Christon-Browne. Vsa starejša Anglija je zelo dobro po- znala tega zdravnika, specialista za duš- ševne bolezni, ki je bil do svojega 95. le- ta izredno čil in krepak. Bil je znan kot ve- lik nasprotnik stroge diete ali kakrš- nekoli enostranske prehrane. Njegov priljubljeni zdravniški nasvet je bil: Jejte, kar vam diši in bočite dobre volje. Tako je živel tudi sam in pokazalo se je, da je imel mož prav.

Christon-Browne je po praviti trdil, da je bila vsaka jed nekdoč že proglašena za edino rešilno prav tako, kakor za smrto- nosen strup in vendar človeštvo še ni umrlo. Slaven je postal njegov izrek na svetovnem zdravniškem kongresu, kjer je nastopil proti trditvi o neobhodnosti po- številni vitaminov določene hrane. In ven- dar smo dobili bitko pri Waterloo, ko se nihče ni poznal vitaminov, je dejal. Med ljudstvom je bil pokojni znan pod ime- nom doktor »Tem boljek«. To je bilo prav za prav njegovo drugo ime. Dali so mu ga zadovoljni bolniki, ki so s tem spolut- nim odgovorom radostno reagirali na nje- gov nasvet, naj se ne drže diete.

Radioprogram

Petek, 11. februarja
11: Šolska ura: V deželi ponočnega solca (gdč. Julija Sušteršič). — 12: Po domače (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. 13:20: Odločki iz zvočnih filmov (plošče). 14: Napovedi. — 18: Zenska ura: Kako si ustvarim svoj dom (ga. Cilka Vračko). — 18:20: Henri Rabaud: Nočni sprevid, simf. pesnitev (plošče). — 18:40: Francošinka (g. dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Izseljeniške zanimivosti. — 20: Cimeranovo kvartel. — 21: Samospevi: gdč. Vida Rudoljova, g. Ladislav Rakovec, pri klavirju prof. M. Lipovšek. — 22: Napovedi, poročila. — 22:30: An- gleške plošče. Konec ob 23. uri.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ROLF FREMONT;

Snet v razpalinah

Pustolovski roman

Po glavi mu je čudno šumelo in veke so se mu zdele tako težke, da v začetku kar ni mogel odpreti oči. Oglašala se je celo neka neobičajna sla- bost in potrtost, čeprav si ni znal pojasniti, odkod vse to in kaj se je zgodilo. Prvo, kar je obrnilo nase Bensonovo pozornost, je bilo enakomerno br- nenje, nekoliko pritaženo, vendar pa tako jasno, da je lahko razločeval poedine ritmične udarce.

Kaj neki bi moglo biti to? Tovarniški stroji se vendar nikoli ne slišijo tako in tu v hiši še celo ne. To je zares čudno, — je pomislil tovarnar. — Morda se mi pa samo sanja.

Dvignil je roko, nekam težko in oklevajoče iz- polnivši ukaz možganov, prijel se je za čelo in si pomel oči. Slednjič so se odprle in Benson se je ozrl okrog — čudno, taka neobičajna tema. Mar še ni jutro?

Iztegnil je roko, da bi prižgal električno luč, toda njegova roka je segla v praznino, zaman je iskala i luč i mizico, stoječo navadno pri postelji. Kaj se pa godi danes z menoj? — se je razjezil Benson in se energično dvignil.

V naslednjem trenutku se je v sobi zasvetila luč in Benson sam ni mogel verjeti svojim očem,

67

ko je opazil, da je v tuji neznan sobi, ki njena oprema niti najmanj ni bila podobna opremi nje- govih sob.

Soba, kamor ga je bila zanesla zagonetna uo- da, je bila kakih šest čevljev dolga, štiri ali pet široka, ne posebno visoka in njene gladke stene so se na vrhu nekoliko približevale tako, da je bil strop manjši od tal.

Sredi stropa je žarela električna žarnica, zakri- ta s poloblo iz motnega stekla. Oprema je bila do- bro razsvetljena. Miza, dva stola, postelja in om- ra — to je bilo vse. Tla so bila pokrita z debelo si- vno plutovinasto preprogo.

Benson je ošinil vse to z naglim pogledom. Pred- no je pa mogel razmišljati o svojem položaju, so se začuli pri vratih na nasprotni strani postelje koraki in že je zarobljal ključ v ključavnici. Vrata so se odprla in na pragu se je pojavila postava moža, tigar obraz je bil zakrit s črno masko, se- gajočo preko oči in nosu do ust.

Neznanec je za hip obstal, kakor da je prese- nečen, potem je pa hitro stopil naprej. Sledila sta mu dva enako maskirana moža. Vsi trije so imeli na sebi uniformo mornariških častnikov, toda ne ameriških.

— Dobro jutro, gospod Benson! — je pozdravil prvi mož presenečenega tovarnarja, ki že drugič ni vedel — dali bedi ali pa preživlja te čudne pustolovštine samo v živih sanjah.

— Nismo se nadejali, da vas najdemo že prebu- jenega in prišli smo prav za prav samo z name-

nom prepričati se, ali je z vami vse v redu, — je nadaljeval prijazen neznanec. In stopil je še en korak proti postelji, kjer je sedel Benson.

Benson je ta čas ves presenečen opazil, da je obleden, čeprav je točno vedel, da se je bil ponoči slekel.

Znova se je prijel za čelo in kretanja njegove roke je označevala nemo vprašanje: Ali so to sa- nje ali resničnost?

Neznanec je pa že zopet nadaljeval:

— Vidim, da ste presenečeni in začudeni, gospod Benson, kar je tudi povsem razumljivo. Razumemo v polni meri vaše presenečenje in začudenje ob tej nepričakovani izpremembi v vašem življenju. Morda bo najbolje, če vam kratko pojasnim vse potrebno, da boste razumeli položaj, ki ne krije v sebi nobene nevarnosti, katere bi se morali bati — o tem vas posebej zagotavljam.

Te besede so vrnilo Bensonu zavest. Hipoma se je otresel presenečenja in čudne otopenosti. Zele- na sila njegove volje je zopet prevzela vajeti ob- lasti nad duhom in telesom.

Takoj je spoznal, kaj se je zgodilo in kdo so ti trije možje, ki so ga tako nepričakovano dobili v svojo oblast.

Hitro je skočil s postelje in mirno, tako da je moral vzdubiti v svojih nasprotnikih občudova- nje, je dejal maskiranemu neznanec.

— Ni me treba tolažiti s takimi frazami, go- spod. Tudi ni potrebna ta vaša maskerada. Vem, s kom imam opraviti in mislim, da namen vse

te komedije ni nič drugega, nega nadaljevati raz- govor, ki sva ga bila začela, ko ste se oni dan oglasili pri meni.

Neznanec se je presenečeno ozrl na svoja to- variša.

— Morda se motite, gospod Benson, — je odgo- voril čez nekaj časa prvi neznanec. — Toda v danem trenutku ni važno, o tem bomo govorili pozneje. Smatram v prvi vrsti za svojo dolžnost pojasniti vam...

— Kako sem prišel sem? — je pripomnil Ben- son smeje. — Seveda, seveda! To dolžnost, ki si jo sami tako plemenito nalagate, pa smatram jaz za neumestno in po mojem mnenju bi bilo bolje, če bi namestu pojasnil poskrbeli za to, da bi se lahko brez vsakega odlašanja in nadlegovanja vrnil od tod.

— V tem trenutku bi bilo to združeno z neka- terimi težavami, dragi gospod Benson, in bojim se, da bi niti sami ne sprejeli naše ponudbe, da bi zdajle zapustili ta prostor — je odgovoril neznanec z rahlo ironijo.

— Kar poskusite to, gospodje, pa boste videli, — se je zasmel Benson.

— Dobro, poskusiti hočemo. Maskirani neznanec je stopil k steni in pritis- nil na ključico v nji tako, da se je postavila na- pivčno. V naslednjem trenutku se je odmaknil del lesene obloge v obliki četrkotnika in v steni se je pojavila debela sluzasta plošča, za katero se je razločno videla zelenkasta voda.